

## Innkalling til møte i Styringsgruppen for lektorutdanningen Møte 1 2023

Tidspunkt: 15. februar 2023, kl. 08.30 – 10.30

Møtested: Museplass 1

### Forslag til dagsorden:

**I Godkjenning av innkalling og dagsorden**

**II Godkjenning av protokoll fra møtet 15. desember 2022**

Protokollen er sendt ut.

### Vedtakssaker

**Sak 1/23**      **Redesign av lektorutdanninga**  
Notat fra lektorsenteret

### Orienteringssaker

**Sak 2/23**      **Regnskap 2022**  
Notat fra lektorsenteret

**Sak 3/23**      **Høring - NOU 2022: 13 Med videre betydning**  
Notat fra lektorsenteret

**Sak 4/23**      [Innspillsmøte for stortingsmelding om profesjonsutdanningene](#)  
Muntlig orientering fra leder av styringsgruppa

**Sak 5/23**      **Eventuelt**

**Sak 1/23      Redesign av lektorutdanninga**

Notat fra Lektorsenteret

*Vedtakssak*

## Notat

Til: Styringsgruppen for lektorutdanningen

Møte: 8. februar 2023

ephorte: 23/207

---

### 1. Bakgrunn for saka

Arbeidet med å redesigne lektorutdanninga ved UiB vart formelt initiert av styringsgruppa for lektorutdanninga i møte 27. april 2021 (sak 14/21) og stadfesta av universitetsstyret gjennom vedtak om organisering av lektorutdanninga 17. juni 2021. Målet er å få betre integrering av praksis i studiet, fråvær av kollisjonar mellom undervisning, vurdering og praksis, og generelt ei meir heilskapleg utdanning med mest mogleg einskapleg form. Behovet for eit slikt redesignarbeid kjem fram i interne rapportar ved UiB, som i [sluttrapporten](#) til Sejersted-utvalet, men òg i eksterne evalueringar som i NOKUT sin rapport [Sluttrapport fra evalueringen av lektorutdanning for trinn 8–13, Rapport 15 / 2022 NOKUT](#)

Redesignarbeidet vart etablert som prosjekt hausten 2021 under leiing av professor Endre Brunstad, samstundes som arbeidet med etablering av eit lektorsenter starta. I prosjektperioden er det gjort eit omfattande kartleggingsarbeid, og det er blitt arrangert fleire møte og seminar med fokus på redesign. Arbeidet følgjer malen for redesignarbeid slik den er definert i UiBs [kvalitetssystem](#) for utdanning, og det er sett opp ein [tidsplan](#). Styringsgruppa har som oppdragsgivar blitt løpende orientert om framdrift i prosjektet, og det same er programrådet og seinare programstyret for lektorutdanning.

Prosjektgruppa for redesign hadde første møtet i juni 2022. Prosjektgruppa har levert to rapportar, [Rapport 1](#) og [Rapport 2](#). Den sistnemnde sluttrapporten inneheld forslag til modellar for lektorutdanninga, og har ei utgreiing om kollisjonsmatriser. Prosjektgruppa tilrår ein spesifikk modell, modell A.

Utgreiing og modellframlegg frå prosjektgruppa vart presentert for styringsgruppa for lektorutdanninga i møtet 15.12.2022 (sak 37/22). I møtet 15.12.2022 fatta styringsgruppa følgjande vedtak i saka:

Styringsgruppa vedtar modell for fordeling av praksisdagar og profesjonsemne slik dei framkjem i Rapport 2 (2022) frå prosjektgruppa for redesign. Styringsgruppa støttar den føreslegne modellen for lektorutdanning ved Det matematisk-naturvitenskaplege fakultet. Implementering av denne modellen er likevel avhengig av korleis modellen for HF-fakultetet og SV-fakultetet vil sjå ut.

Når det gjeld modell for HF-fakultetet og SV-fakultetet, valte styringsgruppa å utsetje vedtak til neste styringsgruppemøte 8. februar. Styringsgruppa føresette at det fram til neste møte skjer prosessar mellom fakulteta som gir grunnlag for eit endeleg vedtak. Styringsgruppa tilrådde at leiinga ved dei fire involverte fakulteta blir bedne om å gå ein runde med sine fagmiljø, for å få ei oversikt over korleis aktuelle modellframlegg kan bli implementert, og kva som vil vere implikasjonane for emnestrukturane til alle fag som er involverte i lektorprogramma.

Styringsgruppa gjorde her vedtak om fordeling av praksisdagar og profesjonsfag i studieløpet, men utsette det endelege modellvedtaket fram til neste styringsgruppemøtet. Dato for dette møtet vart seinare flytta frå 8. februar til 15. februar 2023.

## 2. Høyring om modellar

I etterkant av møtet i styringsgruppa følgde universitetsleiinga opp saka, og sendte Rapport 2 på høyring til dei involverte fakulteta i eit brev datert 21.12.2022 med høyringsfrist 23.01.2023. I brevet vart fakulteta bedne om:

- Ei tilbakemelding på dei presenterte modellane i rapporten
- Ei oversikt over korleis dei aktuelle modellane eventuelt kan implementerast
- Kva slags konsekvensar dei aktuelle modellane kan ha for emnestrukturen i dei involverte faga

### Høyringssvar

Det har kome seks høyringssvar (sjå vedlegg). Alle dei involverte fakulteta har svara. I tillegg har Sosiologisk institutt og Fagutvalet for lektorutdanninga (FIL) svara. Under følgjer ei oppsummering av høyringsfråsegnene med fokus på dei aspekta som gjeld val av modell.

#### *Det humanistiske fakultet*

Slik HF ser det, vil ein god modell for lektorprogramma ha minst mogleg kombinasjon mellom fag 1 og fag 2 i same semester, og vil innehalde emne i fag 1 og fag 2 som i størst mogleg grad kan hentast frå disiplinprogramma.

Modell A har minst kollisjonsproblematikk, og opnar for direkte gjenbruk av same emne i fag I og fag II i dei første semestera (1–4). Denne løysinga er difor å føretrekke for dei fleste av disiplinfaga, sjølv om den inneber tilpassingar. Fakultetet meiner at modell A er minst ressurskrevjande og fagleg og organisatorisk sett den mest oversiktlege modellen.

Modell D, der ex.phil. ligg i 1. semester, vil krevje fleire nye emne enn modell A, og føre til at fag I og fag II berre delvis kan nytte dei same emna i dei første semestera. HF vurderer det slik at for disiplinfaga vil ei lektorutdanning med modell D representere mange av dei same utfordringane som dagens modell, sjølv om profesjonsdelen blir betre organisert.

Implementeringa av ny modell for lektorutdanninga vil innebere justeringar og tilpassingar i HF sine studieprogram, om enn i ulik grad for ulike fag. Det vil vere naturleg å sjå implementeringa av ny modell for lektorutdanninga i samband med ein større gjennomgang av studieporteføljen som HF har sett i gang.

Eit svært viktig moment for HF er plasseringa av ex.phil. i studieløpet. Ex.phil. er etablert som førstesemesteremne ved HF, og avgjerdsgrunnet og prosessen for å eventuelt flytte ex.phil. for lektorutanninga, har i følgje HF ikkje vore tilfredsstillande. HF meiner at ein lektortilpassa ex.phil. ikkje kan jamførast med fakultetstilpassa variantar, og viser til at programtilpassing av ex.phil. aldri har vore drøfta, og per i dag ikkje er aktuelt. Vidare er det økonomiske aspekt ved flytting som HF er uroa over.

#### *Det matematisk-naturvitenskaplege fakultet*

MN støttar modell A også for HF/SV ved at den legg opp til eit praksistilpassa ex.phil. i 5. semester for alle lektorstudentar.

Modell D for HF/SV vil ha negative økonomiske og faglege konsekvensar for MN, dersom moglegheita for å lage eit praksistilpassa ex.phil. i 5. semester forsvinn. Utan praksistilpassa ex.phil. må MN opprette minst to nye 10 stp. emne i 5. semester. Det er kostnadsdrivande for MN. Eit alternativ kan vere å tilby eit praksistilpassa ex.phil. i 5. semester for MN.

#### *Det psykologiske fakultet*

Det psykologiske fakultet trekkjer fram at dei ikkje har programansvar for lektorprogram, og at modellvalet får mindre omfattande konsekvensar for dei. Fakultetet støttar at ein går vidare med dei modellane som prosjektgruppa tilrår, dvs. modell A for HF/SV og modellen for MN.

#### *Det samfunnsvitenskaplege fakultet*

Det samfunnsvitenskaplege fakultet støttar modell A (fellesmodellen). Denne modellen inneber slik SV ser det:

- betre praksisavvikling
- minimering av kollisjonar i undervisinga
- ein enklare og meir heilskapleg struktur på tvers av programma ved UiB
- best fagleg samanheng for studentane i både fag I og fag II

SV meiner at modell D har vesentlege manglar med tanke på studentane si gjennomføring, oppleving av og læringsutbytte i programmet.

Sosiologisk institutt påpeikar at det med modell D må lagast eit praksistilpassa emne i 5. semester, og at fagmiljøa må bli kompenserte med slike ekstrakostnader.

#### *Fagutvalet for integrert lektorutdanning*

Studentane sitt fagutval, FIL, støttar modell A. Den vil gi eit felles opplegg for alle studieretningar, færrest kollisjonar og reine profesjonssemester.

#### ***Oppsummering av synspunkt i høyringsgrunden***

Det matematisk-naturvitenskaplege fakultet, Det samfunnsvitenskaplege fakultet, Det psykologiske fakultet og Fagutvalet for lektorutdanninga støttar alle modell A. Det humanistiske fakultet ønskjer på si side ein modell der ex.phil. ligg i første semester.

Det vil for HF og SV vere behov for justeringar av disiplinfaglege emne ved både modell A og D. Justeringsbehovet er størst ved modell D inneber fleire meirkostnader.

#### ***Prosessar mellom fakulteta***

For å få ei brei forankring var det i vedtaket frå styringsgruppa 15.12.2022 føresett at det fram til neste møte skulle skje prosessar mellom fakulteta som kunne gi grunnlag for eit

endeleg modellvedtak. Høyringsrunden går inn som del av denne prosessen. I tillegg har universitetsleiinga hatt dialog med fakultetsleiingane ved HF og SV for å avklare kva for ein modell HF og SV kunne bli samde om.

### 3. Kontekstuelle vilkår

#### *HF-fakultetet – det største lektorakultetet*

HF-fakultetet har ansvar for tre av fem lektorprogram ved UiB, og har flest lektorstudentar. Det kjem til uttrykk i følgjande oversikt (opptaksrammer 2023–2024):

- Lektorutdanning med master i framandspråk (engelsk, fransk, spansk eller tysk) - 39 studieplassar
- Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitskap – 50 studieplassar
- Lektorutdanning med master i nordisk – 29 studieplassar
- Lektorutdanning med master i naturvitskap og matematikk – 40 studieplassar
- Lektorutdanning med master i sosiologi – 17 studieplassar

HF har meir enn dobbelt så mange lektorstudentar som MN og SV til saman. Med talet på studieplassar og med tre program står HF-fakultetet såleis i ei særstilling når det gjeld lektorutdanning ved UiB.

#### *Spørsmålet om ex.phil.*

Medan prosjektgruppa og dei andre fakulteta og medlemene i styringsgruppa har gått inn for modell A, som inneber at ex.phil. blir plassert i femte semester for alle lektorprogram, ønskjer HF at ex.phil. skal vere plassert i første semester for lektorprogramma ved HF. Denne usemja var bakgrunn for at det i styringsgruppemøtet 15.12. ikkje vart gjort eit endeleg modellvedtak, og difor har dialogen mellom universitetsleiing og HF om modellval hatt fokus på nettopp ex.phil.

Det har etter kvart blitt tydeleg at plassering av ex.phil. i første semester for studieprogram ved HF er ei prinsippsak for HF-fakultetet. Det gjer at modell A framstår som uaktuell for HF. På bakgrunn av den posisjonen HF har i lektorutdanninga som heilskap, med 2/3 av lektorstudentane, blir det vanskeleg å gå vidare med modell A for HF no.

MN-fakultetet sin modell føreset at det blir gitt eit praksistilpassa ex.phil.-emne i femte semesteremnet vil. Dette emnet vil det i følgje FOF vere mogleg å gi, utan at HF vel modell A. I så fall vil innvendingane MN har imot modell A, ikkje vere relevante. Ut frå planane til prosjektgruppa vil elles FOF bli invitert til å delta tettare i prosessane framover.

#### *Den realistiske endringa*

Resultatet av dialogen som universitetsleiinga har hatt med HF og SV er at desse to fakulteta no er einige om val av modell D for HF/SV. Samtidig er modellen ikkje tilrådd av prosjektgruppa. Når det likevel er føremålstenleg å vedta modell D for HF/SV, er det fleire moment som er verdt å ta omsyn til.

Modell D vil gi ny fordeling av praksis, og dermed vilkår for betre integrering av praksis i studiet og til fråvær av kollisjonar mellom undervisning, vurdering og praksis, slik oppdraget for redesignarbeidet skisserer.

Modell D vil òg gi ny og meir føremålstenleg fordeling av profesjonsemne.

Modell D vil fordre utvikling av nye praksistilpassa emne i femte semester, noko som i seg sjølv kan bidra til nytenking i lektorutdanninga.

Sidan modell D ser ut til å vere den einaste modellen det er realistisk å få vedteken no, vil alternativet vere å ikkje endre på den eksisterande lektorutdanningsmodellen. Kritikken av den eksisterande modellen er såpass sterke, både internt og eksternt, at det er vanskeleg å forsvare ein slik posisjon. Såleis framstår det som meir føremålstenleg å gå for modell D, som òg kan justerast ved seinare høve.

Det må samtidig presiserast at det raskt må gjerast ein konsekvensanalyse av effektar for disiplinfaga ved HF og SV, og at det må avklarast fleire ressursmessige spørsmål, bl.a. knytt til praksistilpassa emne i femte semester. Det må vidare avklarast med prosjektgruppa om den fastsette tidsplanen med implementering hausten 2024 no er mogleg å oppretthalde.

#### **Framlegg til vedtak:**

Styringsgruppa vedtar modell D for lektorutdanninga ved HF- og SV-fakultetet, basert på den semje som desse to fakulteta har kome fram til om det.

## VEDLEGG 1: HØRINGSSVAR FRA HF

Universitetet i Bergen

Referanse

2022/2420-JUWA

Dato

23.01.2023

### **Høyring redesign lektorutdanninga - fråsegn frå HF**

Det humanistiske fakultet takkar for moglegheit til å levere innspel til modellutkasta for lektorutdanninga ved UiB. Forutan drøftingar i fakultetsleiinga, byggjer høyringssvaret på innspel frå alle institutt som er involverte i lektorutdanninga ved HF. Dette inkluderer Institutt for filosofi og førstesemesterstudiar, som er ansvarleg for ex.phil.

HF vil gje honnør til den store innsatsen som er gjort i arbeidet med redesignprosessen, og meiner at dette har teke lektorutdanninga ved UiB eit langt steg vidare.

Lektorutdanninga er svært viktig for HF. Vi er det desidert største lektorfakultetet ved UiB i form av antal lektorprogram og talet på lektorstudentar målt både i absolute tal og som relativ andel av samla studieportefølje. Hos oss er tre av fire institutt involverte i lektorutdanninga, medan det fjerde instituttet altså er ansvarleg for ex.phil. Forslaga som diskuterast i samband med redesign av lektorutdanninga vil følgeleg ha betydelege faglege konsekvensar for samtlege institutt ved HF.

### **1) Tilbakemelding på dei presenterte modellane i rapporten**

#### **Kollisjonsproblematikk**

Timeplankollisjonar har, med sine ringverknader for undervisninga og studiemiljøet, vore den største utfordringa for studiekvaliteten på lektorprogramma ved HF. Mykje har handla om kollisjon mellom undervisning og praksis, men problematikken har òg i stor grad vore knytt til kombinasjonar av disiplin- og profesjonsemne utanom praksis. Det har vore uråd å unngå kollisjonar når fag 1 skal kombinerast med 8 ulike fag 2.

Samstundes er grunntanken for lektorprogramma ved HF at disiplinemna i størst mogleg grad er dei same som i disiplinprogramma, både av faglege og ressursmessige årsaker. Når emne i fag 1 og 2 må tilpassast lektorutdanninga i omfang, endar ein gjerne opp med løysingar som anten blir for ressurskrevjande eller fagleg sett utilfredsstillande.

Ein god modell for lektorprogramma ved HF er difor ein modell med minst mogleg kombinasjon mellom fag 1 og fag 2 i same semester, og med emne i fag 1 og fag 2 som i størst mogleg grad kan hentast frå disiplinprogramma. Ingen av modellane i rapporten er utan tverrfaglege kombinasjonar i same semester eller lektortilpassa emne, men modell A og D inneber færrest av desse momenta, og er dei av modellane som er mest hensiktsmessig



organisert av dei som er presenterte.

Sjølv om det er tydeleg at både modell A og D har gode løysingar på utfordringane for profesjonsdelen av programmet, er mange av utfordringane knytt til den disiplinlege delen, særleg i modell D, dei same som programma slit med i dag. I tillegg reiser både modell A og D nye problemstillingar og behov for til dels store tilpassingar av disiplintilbodet.

### **Plassering av ex.phil.**

Eit svært viktig moment for HF i denne saka, er plasseringa av ex.phil. Ex.phil. er tradisjonelt og vert framleis sett som eit førstesemesteremne ved HF, og er fagleg sett etablert som det. At to fakultet ved UiB (Jus og Mat.nat) har flytta ex.phil. til seinare ut i graden, og slik har fått oppretta fakultetstilpassa variantar av ex.phil., endrar ikkje HF si eiga haldning til ex.phil. som førstesemesteremne. I redesignrapporten legg ein til grunn at ein kan utarbeide ein ex.phil.-variant som er spesialtilpassa lektorprogramma. Dette bryt med prinsippet om fakultetsorientering av ex.phil. (jf rapport frå arbeidsgruppe om ex.phil, UU-sak 33/20). Programtilpassing av ex.phil. har aldri vore drøfta, og er per i dag ikkje aktuelt.

HF ønsker å vere tydelege på at vi meiner at prosessen fram mot å foreslå ein modell for lektorutdanninga der ex.phil. er lagt til 5. semester (modell A) har vore uheldig. Fagleg sett er HF klart og prinsipielt for ex.phil. i første semester. Vi meiner at avgjerdsgrunnlaget for å flytte ex.phil. til 5. semester er for tynt, dei faglege konsekvensane er for dårleg belyste og dei økonomiske konsekvensane er for lite anerkjende og for dårleg utgreidde. Ex.phil.-økonomien har direkte innverknad på HF sin økonomi. Rapporten omtalar desse punkta i eit eige avsnitt på side 15-16, men det er ikkje fagleg forsvarleg å diskutere faglege fordelar og ulemper ved flytting av ex.phil. utan å ha inkludert fagmiljøet tettare i denne prosessen. Det er i det heile paradoksalt at det fagmiljøet som er ansvarleg for innhaldet i ex.phil., ikkje sjølv har hatt innverknad over kva innhaldet i eit eventuelt ex.phil.-opplegg tilpassa lektorutdanninga skal vere. For HF og Institutt for filosofi og førstesemesterstudiar er forslaget om flytting av ex.phil. ei omfattande sak med store konsekvensar som ikkje er kartlagde. Før alle faglege og økonomiske konsekvensar er betre gjort greie for og drøfta, er det ikkje aktuelt for HF å gå inn i ein lektorutdanningsmodell med ex.phil i 5. semester.

I sum representer denne problematikken eit vanskeleg dilemma for HF.

Modell A har nemleg minst kollisjonsproblematikk, og har òg sine klare fordelar når det gjeld samansetting av dei to første åra i graden, sidan modellen opnar for direkte gjenbruk av same emne i fag 1 og fag 2 i semester 1-4. Denne løysinga er difor å føretrekke for dei fleste av disiplinlege sjølve.

På denne bakgrunnen ville den beste løysinga for HF vere ein modifisert versjon av anten modell A eller D, der ex.phil ligg i første semester.

### **2) Eit oversyn over korleis ein eventuelt kan implementere dei aktuelle modellane** **3) Kva konsekvensar får dei aktuelle modellane for emnestrukturen i dei involverte faga**

Vi vel å handsama desse to spørsmåla under eitt.

Trass i HF sitt prinsipielle standpunkt med omsyn til plasseringa av ex.phil., er det ulike oppfatningar av dette i fagmiljøa ved fakultetet.

Modell A er den på sikt minst ressurskrevjande og fagleg og organisatorisk sett den mest oversiktlege modellen. For dei fleste framandspråkfaga vil modell A likevel krevje ei full omlegging av faga si oppbygging – òg for bachelorprogramma. I tillegg til omlegging av emnerekkefølga, vil modell A innebere behov for tilpassing av emneomfang i to av dei fire første semestera. For nokre av framandspråka vil ei omlegging av semesterrekkefølga òg få konsekvensar for kortidsmobilitet som er koordinert for dagens semesterorganisering.

For nordisk, religion og historie vil modell A kunne implementerast utan ei like total omlegging av bachelorprogrammet, sjølv om disiplinemna vil gå inn i programmet i ei rekkjefølgje som ikkje er den mest ideelle. Det vil òg her bli behov for tilpassing av emneomfang i same semester som for framandspråka, med unntak av religionsvitenskap som vil kunne bruke emne som allereie finst. Historie og religion ser det som mogleg å organisere emna sine slik at også modell D kan fungere fagleg og tematisk.

I semester 6 vil det for alle HF-programma i både modell A og D bli parallellkøyring av emne i fag 1 og fag 2. Men det vil ikkje liggje profesjonsemne i 6. semester, og dei nye forslaga er såleis betre handterbare enn dagens 6. semester. Eit alternativ her er å vurdere mindre valfridom og kanskje digitale løysingar for å få dette semesteret til å gå rundt.

Modell D, der ex.phil. ligg i 1. semester, vil krevje fleire nye emne enn modell A, og føre til at fag 1 og fag 2 berre delvis kan nytte dei same emna. For disiplin faga vil ei lektorutdanning med modell D representere mange av dei same utfordringane som dagens modell, sjølv om profesjonsdelen i denne modellen er betre organisert.

I sum vil såleis implementeringa av ein ny modell for lektorutdanninga, innebere justeringar og tilpassingar i HF sine studieprogram. HF har sett i gang eit forprosjekt for å førebu ein større gjennomgang av studieporteføljen ved fakultetet. Det vil vera naturleg å sjå implementeringa av ny modell for lektorutdanninga i samband med dette.

Venleg helsing

Camilla Brautaset  
dekan

Kim Ove Hommen  
fakultetsdirektør

## VEDLEGG 2: HØRINGSSVAR FRA MN

Universitetet i Bergen

Referanse

2022/2420-MAJE

Dato

19.01.2023

### **Høring redesign lektorutdanningen - tilbakemelding fra MN-fakultetet**

Vi viser til høringsbrev om redesign av lektorutdanningen datert 21.12.22. I tilbakemeldingen nedenfor har vi vurdert modell A og D for HF/SV i tillegg til MN-modellen.

Dette er hovedpunktene i vår tilbakemelding. Disse er nærmere utdypet i teksten nedenfor.

- MN støtter modell A (fellesmodellen) for HF/SV da den legger opp til et praksistilpasset ex.phil. i 5. semester på samme måte som MN-modellen. Dette er en forutsetning for å få til et felles praksistilpasset ex.phil. for alle lektorstudenter.
- Modell D for HF/SV vil ha negative økonomiske og faglige konsekvenser for MN, da muligheten for å lage et felles praksistilpasset ex.phil. i 5. semester forsvinner. For å unngå kollisjonsproblemene må MN da opprette minst to nye 10 stp emner i 5. semester. Dette er lite økonomisk bærekraftig og kan medføre at MN må se på muligheter for å redusere kostnadene eksempelvis gjennom å tilby færre fagkombinasjoner. Det kan også bli aktuelt å vurdere om noe skal tas ut av studieløpene, rammeplanens føringer og eksisterende emnestruktur gir ganske stramme føringer.
- Et alternativ kan være å tilby et praksistilpasset ex.phil. i 5. semester for MN og evt. andre lektorprogram som ønsker dette.

Hovedkonklusjonen er at det vil bli vesentlig mer kostnadskrevenende for MN dersom modell D for HF/SV velges i stedet for modell A.

Et hovedmål med redesignprosessen er å bli kvitt kollisjonsproblemene. Lektorløpet er styrt av en rammeplan som fastsetter at studentene skal ha 100 dager praksis som ikke gis studiepoeng, fordelt på 4 av 5 år, i tillegg til 5 år med full studieprogresjon.

Rammeplanen gir også strenge føringer i antall studiepoeng fagdidaktikk, pedagogikk og to disiplindefag (undervisningsfag). Dermed er det lite slingsmonn for å lage en struktur i henhold til hva vi er pålagt, og det har vært et omstendelig puslespill å få på plass en modell som tar hensyn til alle kravene og skaper en løsning som kan fungere godt for ulike parter. Kollisjonene medfører at studentene har undervisning på campus samtidig som de skal være i praksis, noe som selvsagt er skadelig for læringsutbyttet. Praksisfelt, studenter og involverte faglærere er unisont enige om at kollisjonsproblemene må bort.

## 1. Tilbakemelding på de presenterte modellene i rapporten

Kun en modell er foreslått for MN, og denne har bred støtte. MN har gjennom hele redesignprosessen fått innspill fra praksisfelt og studenter i lektorutdanningsutvalget ved MN, og hatt en redesignkomite med faglige ansatte og fagdidaktikere fra samtlige involverte institutter. Vi har dermed landet på en modell etter et grundig arbeid som har fått og fulgt opp innspill fra didaktikere, faglige ansatte, studenter og ansatte i praksisfeltet.

MNs modell er imidlertid avhengig av at HF/SV velger modell A (fellesmodellen). MNs modell er ikke kompatibel med modell D for HF/SV. Årsaken er at modell A ved HF/SV i likhet med MNs modell spesifiserer et praksistilpasset ex.phil. plassert i 5. semester. Gjennomføringen av MNs modell er dermed avhengig at HF/SV velger modell A, med et praksistilpasset ex.phil. i 5. semester.

Hovedkonklusjonen fra MN er at modell A ved HF/SV, og dermed også modellen ved MN, er gjennomførbare. Modellene B, C og D er av ulike grunner ikke aktuelle. Modell D, alternativet der HF/SV har ex.phil. i første semester, hindrer implementeringen av MNs modell med felles praksistilpasset ex.phil. i femte semester.

### 1.1 Detaljer om modellen ved MN

Denne delen inneholder detaljer om modellen ved MN, som kan være overflødige i en sammenlikning på fakultetsnivå. Vi har tatt det med i tilfelle begrunnelsene er interessante. Den foreslåtte modellen for MN er i henhold til rammeplanen og gir et godt utgangspunkt for å fjerne kollisjonsproblemer fullstendig, i motsetning til samtlige andre modeller som har vært drøftet. Modellen inneholder to perioder med kortpraksis på 10 dager, to perioder med langpraksis på 35 dager, og 10 dager campusbasert praksis som skal legges utenom de ordinære undervisningsperiodene.

Enkel skisse av modellen uten detaljer (tallene til høyre er antall dager i praksis):

Femte studieår				
V 10. semester	Masteroppgave 30 sp			
H 9. semester				
Fjerde studieår				
V 8. semester	Fagdidaktikk 10 sp	Fagdidaktikk 10 sp	Pedagogikk 10 sp	35
H 7. semester				
Tredje studieår				
V 6. semester				
H 5. semester	Ex.phil. 10 sp	Fagdidaktikk 10 sp	Pedagogikk 10 sp	35
Andre studieår				
V 4. semester				
H 3. semester	Fagdidaktikk 10 sp			10
Første studieår				
V 2. semester				
H 1. semester	Pedagogikk 10 sp			10

De to periodene med kortpraksis er lagt til 1. og 3. semester, og MN ser for seg en ordning der de består av en sammenhengende uke og fem dager med valgfri plassering. I den ene uken må disiplinlagene tilpasse seg, for eksempel ved å gi en undervisningsfri uke, noe valgfrihet, eller benytte undervisningsmetoder som kan tas opp på video eller liknende løsninger. Dette anser vi for å være en akseptabel løsning og et godt kompromiss. Til hvert semester med kortpraksis er det lagt et profesjonsemne, pedagogikk i 1. semester og fagdidaktikk i 3. semester.

De to periodene med langpraksis medfører større problemer. Langpraksis består av 35 dager, og kan vanskelig tilpasses disiplinlag som også tas av andre studenter enn lektorstudenter. Antall lektorstudenter på MN er så lavt at egne lektorstilpassede disiplinemner ikke er økonomisk bærekraftig, og lektorstilpassede emner på MN må gis som fellesemner for samtlige lektorstudenter på MN. Siden rammeplanen er svært detaljert, er det lite rom for slike fellesemner. Samtlige emner som gis i semester 5 og 8 må være tilpasset langpraksis og lektorprogrammet, og med 35 dager praksis krever dette en vesentlig omstilling fra ordinære emner. Totalt 60 studiepoeng er rammeplanfestet til å være profesjonsfag, pedagogikk og fagdidaktikk, og mesteparten av dette er lagt til langpraksis. Men siden totalt 20 studiepoeng av dette er brukt opp til kortpraksis (semester 1 og 3), kan kun 40 av 60 studiepoeng i semestrene dekkes opp med det rammeplanfestede antallet studiepoeng i profesjonsfag.

For å få bort kollisjonsproblemene må dermed ytterligere 20 studiepoeng i lektorløpet være tilpasset langpraksis. MN har landet på å lage et fellesemne på 10 studiepoeng, kalt fagdidaktikk i modellen. Det er ikke avklart hva innholdet i fellesemnet skal bli, ulike forslag er under overveielse. Emnet må kunne tas på tvers av samtlige studiekombinasjoner, og emnet legger beslag på en del av slingringsmonnet som finnes i rammeplanen. Dermed er det lite slingringsmonn igjen.

I forslaget til modell for MN er ex.phil. foreslått som de siste 10 studiepoeng som tilpasses langpraksis og er lagt i 5. semester. Et felles ex.phil. for alle lektorstudenter i 5. semester vil være den beste løsningen for MNs del, både av faglige, logistiske og økonomiske årsaker.

Ved MN er ex.phil. allerede plassert i 4.- 6. semester i alle program (i likhet med f.eks. lektorprogram på UiO og NTNU). Ex.phil.-varianten på MN er tilpasset dette, og studenter har gitt gode tilbakemeldinger på å ha ex.phil. plassert her i studieløpet. Denne plasseringen innebærer også at fakultetets disiplinlaglige emner er tilpasset dette, å legge ex.phil. f.eks. i 1. semester i lektorprogrammet er dermed ikke et alternativ. Studieløpene er spesielt tett pakke de første årene fordi lektorstudentene følger tilsvarende studieprogresjon som disiplinlaglige studenter, emner bygger på hverandre, og de fleste emner går kun høst eller vår. Dersom ex.phil. ikke kan ligge i 5. semester som et felles ex.phil. for alle lektorstudentene, må ex.phil. legges til 4. eller 6. semester i vårt lektorløp. Det vil da være en kompliserende faktor for utveksling i 4. eller 6. semester. Et alternativ kan være å vurdere om ex.phil. kan tas ut av programmet, da ex.phil. ikke er obligatorisk i rammeplanen.

Dersom ex.phil. ikke ligger i 5. semester, må det legges inn noe annet som er praksistilpasset. Pga. lite slingringsmonn i rammeplanen bør/må dette være noe som kan inngå i fag 1 eller 2. En kompliserende faktor er at lektorstudentene på MN tar ulike kombinasjoner av fem undervisningsfag, og det er 30-40 studenter ved MN totalt, slik at det kan være få studenter på noen av kombinasjonene. Å tilpasse disiplinlag til lektorprogrammet kan dermed bety å måtte lage flere egne emner med få studenter, noe

som er kostbart og lite økonomisk bærekraftig. Vi vurderer det slik at det vil måtte være egne emner som opprettes, med 35 dager praksis vil det ikke la seg gjøre å tilpasse eksisterende emner som også tas av andre studenter, uten at tilbudet til de andre studentene blir svært mye dårligere. Kostnaden ved å opprette et nytt emne er vanskelig å anslå da det avhenger av mange faktorer, men ligger kanskje i spennet 100 000-200 000 per emne. En annen mulig konsekvens er å redusere antall mulige fagkombinasjoner, slik at vi ikke er nødt til å opprette så mange nye emner. Men dette kan medføre et redusert antall studenter totalt, noe som er negativt for utdanningen av realfagslærere totalt (noe som er etterspurt i regionen). Med et allerede lavt antall studenter er dette ikke ønsket.

Den foreslåtte modellen er resultatet av en svært grundig prosess, som har involvert fagdidaktikere, representanter fra disiplinfagene ved alle de involverte instituttene, studenter og representanter fra praksisfeltet (både ungdomstrinn og videregående), og ekstern fagfelle. Mange alternativer er vurdert og forkastet i denne prosessen, siden ingen av dem kan bidra med en god løsning på det underliggende problemet.

MN ønsker derfor sterkt å gå for modellen som gjennom slike grundige prosesser har fått bred støtte og kan gi en løsning på kollisjonsproblemene.

## **2. Oversikt over hvordan de aktuelle modellene kan implementeres**

I løpet av prosessen har det blitt laget skisser til studieløp for ulike fagkombinasjoner med utgangspunkt i det arbeidsgruppen har diskutert. På grunnlag av disse har fakultetet konkludert med at det vil være mulig å implementere den foreslåtte modellen for MN. Det skal jobbes videre med studieløp utover våren, foreløpig har vi ikke klar konkrete utkast som kan oversendes.

For de aller fleste av våre fagkombinasjoner vil det være relativt enkelt å implementere den foreslåtte modellen. I noen tilfeller må det gjøres nærmere vurderinger av hva som skal inngå i fag 2, evt. drøfting av om det er nødvendig med endring av semester for noen få emner. Implementering av ny modell kan også påvirke hvilke retninger studentene som ønsker disiplinlig oppgave kan velge, dette må derfor også arbeides med i løpet av våren.

Konklusjonen er også her at MNs modell lar seg implementere dersom HF/SV velger modell A. Dersom HF/SV velger modell D, må vi skrinlegge MNs forslag til ny modell. Vi må i så fall utrede alternativer som innebærer å opprette flere lektortilpassede emner, som både sikrer at rammeplanen oppfylles og kollisjoner med langpraksis unngås. Siden slingsmonnet i rammeplanen er lite, og ex.phil. med 10 sp allerede beslaglegger en stor andel av dette, er det begrenset hva som kan gjennomføres, og andre mulige løsninger vil være vesentlig mer arbeids- og kostnadskrevenne enn å flytte ex.phil. fra nåværende 6. til 5. semester.

## **3. Konsekvenser for emnestrukturen i de involverte fagene**

Det kan, som nevnt over være aktuelt å drøfte med instituttene om det er mulig/hensiktsmessig å endre undervisningssemester på noen få emner, men i hovedsak vil den foreslåtte modellen for MN ha få konsekvenser for emnestrukturen i de involverte disiplinfagene.

Dersom ex.phil. ikke kan ligge i 5. semester, men det i stedet må inngå et emne i fag 1 eller 2, vil det ha vesentlig større konsekvenser for emnestrukturen, da emnene i 5. semester må passes inn i forhold til andre emner i faget.

Vennlig hilsen

Sigrunn Eliassen  
Visedekan for utdanning

Jorun Nyléhn  
Leder, Lektorutdanningsutvalget

Birthe Gjerdevik  
Fungerende studiesjef

## VEDLEGG 3: HØRINGSSVAR FRA PF

Universitetet i Bergen

Referanse

2022/2420-HIT

Dato

19.01.2023

### **Høring redesign lektorutdanningen - tilbakemelding fra Det psykologiske fakultet**

Vi viser til Rapport 2 fra prosjektgruppen for redesign av lektorutdanningen, og brev fra universitetsledelsen hvor fakultetet blir bedt om å gi tilbakemelding på modellene som presenteres i rapporten.

Det psykologiske fakultet "eier" ingen av lektorprogrammene. Det betyr blant annet at konsekvensene av omorganiseringen av lektorutdanningene får mindre omfattende konsekvenser på dette fakultetet enn på de fakultetene som er programeiere, uansett hvilken modell det måtte bli snakk om. I denne tilbakemeldingen har vi valgt å primært kommentere forhold i disse forslagene som direkte berører vårt fakultet.

#### **1) Tilbakemelding på modellene**

Fakultetet støtter at en går videre med de modellene som prosjektgruppen anbefaler, dvs. modell A («fellesmodellen») for HF og SV og modellen for MN som presenteres i del 4 av prosjektgruppens endelige rapport.

En generell kommentar er likevel at det med hensyn til studentenes profesjonsfaglige utvikling ville være en fordel om studentene har praksis både om våren og om høsten også på bachelornivå. Både rytmen og aktivitetene i skolen er forskjellige vår og høst. For å legge til rette for både vår- og høstpraksis, melder fagmiljøet på Det psykologiske fakultet, dvs. Institutt for pedagogikk, at de vil være svært fleksible. Det kan gjerne være ett av pedagogikkemnene som flyttes, for eksempel kan det første pedagogikkemnet gjerne legges til andre semester heller enn til første.

Fakultetet viser for øvrig til innspillene som ble meldt inn fra fagmiljøet ved Institutt for pedagogikk i høringsrunden for prosjektgruppens første rapport (s. 18-20): [vedlegg 1 sak 37 22 innspill fra enheter til rapport 1.pdf\(uib.no\)](#)

#### *Kampusdager*

Det er lagt opp til 10 kampusbaserte praksisdager, som foreløpig ikke er blitt plassert i studieplanen. Det er behov for en diskusjon om hva disse dagene skal inneholde, og hvem som skal eie dem. Fakultetet mener det ville vært en fordel om det forelå en skisse til innhold før vedtak om kampusdager fattes. Fakultetet mener ellers at plasseringen av kampusdagene bør være den samme for alle programmene.



## **2) Implementering av ny modell**

Fakultetet mener at det ikke bør legges opp til en gradvis implementering av den nye studieplanen, og at studentene som er tatt opp på gammel studieplan dermed bør fullføre denne.

## **3) Konsekvenser for emnestruktur for de involverte fagene**

Institutt for pedagogikk stiller seg positive til endringen av emnestruktur for pedagogikkemnene, som nå reduseres fra fire til tre pedagogikkemner, hver på 10 studiepoeng.

Vennlig hilsen

Norman Anderssen  
dekan

Frode Randal  
seksjonssjef

## VEDLEGG 4: HØRINGSSVAR FRA SV, FAKULTET

Studieavdelingen

Referanse

2022/2420-LISKR

Dato

18.01.2023

### Høring redesign lektorutdanningen – tilbakemelding fra SV-fakultetet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet viser til brev av 21.12 om høring om redesign av lektorutdanningen.

Vi ble der bedt om å gi tilbakemelding på de presenterte modellene i rapporten, og en oversikt over hvordan de aktuelle modellene eventuelt kan implementeres, samt gjøre rede for hvilke konsekvenser de aktuelle modellene kan ha for emnestrukturen i de involverte fagene.

Høringen har blitt delt med Sosiologisk institutt og Institutt for politikk og forvaltning, som er instituttene som bidrar inn i lektorutdanningen ved SV. Her følger fakultetets samlede tilbakemelding på høringen, og i tillegg har vi lagt ved Sosiologisk institutt sitt fullstendige høringssvar.

#### Anbefaling

I rapport 2 (2022) fra prosjektgruppen for redesign av lektorutdanningen diskuteres fire ulike modeller for SV/HF (modell A, B, C og D). Under innspillsrunden høsten 2022 argumenterte vi for modell B. Det har dessverre vist seg at modell B og C ikke er gjennomførbare på grunn av for mange emnekollisjoner mellom fag 1 og fag 2. Modell B og C anser vi altså som urealistiske alternativ, på bakgrunn av de presenterte kollisjonsmatrisene i rapporten.

Dermed vil vi i det følgende kun drøfte modell A og D, som er de eneste realistiske modellene per i dag.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet støtter modell A (fellesmodellen), som er anbefalt av en enstemmig arbeidsgruppe for lektorutdanningen. Denne modellen svarer, slik vi ser det, best mulig på de utfordringene i det nåværende lektorprogrammet som redesignprosessen var ment å utbedre, og som arbeidsgruppen fikk som mandat å svare på.

Modell A innebærer:

- Bedre praksisavvikling
- Minimere kollisjoner i undervisningen
- En enklere og mer helhetlig struktur på tvers av programmene ved UiB
- Best faglig sammenheng for studentene i fag 1 og fag 2.

Modell D har vesentlige mangler, som vi mener gjør modellen mindre ideell for studentenes gjennomføring, opplevelse av og læringsutbytte i programmet.

### **Nærmere vurdering av modell A og D**

Fakultetet støtter modell A (fellesmodellen) av følgende grunner: Studentene vil her få en grundig innføring i fag 1 og fag 2 før de skal ut i langpraksis for første gang. Studieløpet i første/andre og tredje/fjerde semester vil være likt for begge fagene. Det er ingen kollisjoner mellom fag 1 og fag 2 i disse semestrene. Modellen innebærer også en bedre samordning med MN-fakultetet.

Når det gjelder EXPHIL i 5. semester ser vi for oss at det lages et felles EXPHIL-emne for lektorstudenter på tvers av SV, HF og MN. Dette vil styrke samholdet mellom dem og støtte opp om deres sosialisering inn i lektorprofesjonen. Innholdet/pensum i EXPHIL vil potensielt kunne tilpasses lærerstudentene med mål om økt relevans og motivasjon (for eksempel med mer vektlegging av utdanningsfilosofi). Den viktigste grunnen til å legge EXPHIL i 5. semester er derimot at dette gir en samlet kostnadsbesparelse for UiB, ved at tilpasning av undervisning til lektorstudentenes langpraksis avgrenses til ett emne ved UiB. Dette innebærer en vesentlig besparelse av faglige så vel som administrative ressurser.

Studentrepresentantene i de universitetsdemokratiske organer tilknyttet lektorutdanningen, har signalisert klar støtte til Modell A, både på grunn av argumentene nevnt ovenfor, og fordi de mener at studentene vil være mer modne for å ta EXPHIL litt seinere i løpet. Det å ha EXPHIL seinere i løpet er det vanlige ved andre universiteter som tilbyr integrerte lektorutdanninger.

Vi er skeptiske til å vedta modell D (tilpasset EXPHIL-modell) fordi den har flere ulemper: Studentene får en svakere innføring i fag 1 enn i fag 2, i og med at studieløpet i første/andre og tredje/fjerde semester ikke er likt for begge fagene. I tillegg må det lages et langpraksis-tilpasset emne i 5. semester. Grunnen til å sette i gang redesign-prosessen var at vi skulle redusere slike kollisjoner og denne formen for emnetilpasning til langpraksis. Ved at alle fagmiljøene som tilbyr integrerte lektorprogrammer må lage slike emner hver for seg, er modellen mer kostnads- og ressurskrevende. På samme måte som FOF må kompenseres hvis en velger modell A, vil Modell D forutsette at fagmiljøene blir kompensert for de medfølgende ekstrakostnader.

Et alternativ som har vært nevnt (men ikke ordentlig utredet) i forbindelse med Modell D er at lektorprogrammene ved HF og SV (og eventuelt MN) går sammen og lager et interdisiplinært emne tilpasset langpraksis for lektorstudentene i 5. semester. Da ville man fått den samme gode sosialiseringseffekten av å samle lektorstudentene på tvers av fag og fakulteter som i modell A med lektor-tilpasset EXPHIL i 5. semester. Innholdet i et slikt emne er derimot helt uavklart. Problemet er også at disse studiepoengene per i dag brukes som fordypning i fag 1. Fagmiljøet ønsker ikke å gi fra seg ti studiepoeng i sosiologi til fordel for et slikt udefinert felleslektoremne. Med andre ord; hvis de nødvendige langpraksis-tilpasningene i 5. semester (Modell D) skal løses gjennom opprettelsen av et fellesemne, så ser fagmiljøet heller at dette erstatter EXPHIL enn at fordypning i fag 1 reduseres.

Begge modeller forutsetter ellers at vi endrer på hvilke sosiologiemner lektorstudentene tar, og at vi endrer noe på emnestrukturen. Vedlagt finnes det to utkast som skisserer hvordan modellene muligens kan implementeres.

Fagmiljøet vil også gjerne gå over til BA-oppgave i fag 1 istedenfor i fag 2 i 6. semester. Dette er noe vi må diskutere med fagmiljøene på HF når modellen er blitt besluttet.

### Konklusjon

Lektorprogrammene ved UiB er de mest komplekse programmene ved institusjonen. Det samfunnsvitenskapelige fakultet mener at den faglige sammenhengen i programmene, en god avvikling av praksis for studentene og en enklere struktur i lektorprogrammene er viktigere for studentenes læringsutbytte i programmet, enn at EXPHIL nødvendigvis er plassert i første semester.

Vi vil påpeke det særegne ved at en bredt sammensatt *arbeidsgruppe* har lyktes i å komme frem til et enstemmig forslag (Modell A), som også har fått enstemmig støtte fra *programstyret* for lektorutdanningene ved UiB. Dette bør tillegges stor vekt. Det nåværende tidspunkt representerer en unik anledning for UiB til å få samordnet og styrket alle sine lektorprogram.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet støtter modell A.

Vennlig hilsen

Jan Erik Askildsen  
dekan

Alette Gilhus Myklebust  
fakultetsdirektør

### Vedlegg:

#### Implementering av modellene

#### Utkast til nytt programkart SV – lektorprogram sosiologi, basert på modell A i rapport 2 fra prosjektgruppen for redesign

1. semester, haust:
  - a. PEDA120 Skulen og lærarrolla (10 stp.) med integrert **praksis 10 dager**
  - b. SOS100A Innføring i sosiologi (20 stp.)  
(eller alternativt to 10-poengs emner på 100-nivå, der det ene tilsvare SOS100B og det andre ligner mer på SOS103 – vi vurderer å endre på SOS100A)
2. semester, vår:
  - a. SOS101 Klassisk og moderne sosiologisk teori (15 stp.)
  - b. MET102 Samfunnsvitenskapelig metode  
(eller alternativt SOS101 10stp., to metodeemner på 10 stp. hver)
3. semester, høst:
  - a. Emne i fag 2 (20 stp.)

- b. SAKDI101 Samfunnskunnskapsdidaktikk 1 (10 stp.) med integrert **praksis 10 dager**
4. semester, vår:
    - a. Emner i fag 2 (30 stp.), **mulig å reise på utveksling**
  5. semester, høst:
    - a. EXPHIL (10 stp.)
    - b. PEDA121 (10 stp.)
    - c. Fagdidaktikk fag II (10 stp.)
    - d. **LAPRA101 – langpraksis i 35 dager (emneansvaret hos Lektorsenteret)**
  6. semester, vår:
    - a. SOS201-L (nytt L-emne) Sosiologisk forskning: teori og metode (10 stp.)  
ELLER Bacheloroppgave i sosiologi (10 stp.) (*da må HF gå med på å la studentene skrive BA-oppgave i fag 1 istedenfor i fag 2*)
    - b. Et nytt L-valgemne om Utdanning, ungdom og ulikhet (10 stp.) (eller et annet valgemne som går om våren) (*NB: Vi vurderer å legge alle våre 100- og 200-emner om til 10-poengs emner, så det er ikke sikkert at vi må lage L-emner her*)
    - c. Bacheloroppgave fag 2 (10 stp.) ELLER emne i fag 2 (10 stp.)
  7. semester, høst:
    - a. SOS302 Sosiologiske teoritradisjoner (10 stp.)
    - b. SOS303 Metode – statistisk analyse (10 stp.)
    - c. SOS304 Metode – kvalitative tilnærminger (10 stp.)
  8. semester, vår:
    - a. PEDA122 (10 stp.)
    - b. SAKDI301 Samfunnskunnskapsdidaktikk 2 (10 stp.)
    - c. SOS340 Prosjektutvikling (10 stp.)
    - d. **LAPRA102 – langpraksis 35 dager (emneansvaret hos Lektorsenteret)**
  9. og 10. semester: SOS360 Masteroppgave (60 stp.)

#### **Løpet til de som tar sosiologi som fag 2:**

3. semester, høst:
  - a. SOS100A (20 stp.) (*eller alternativt to 10-poengs emner på 100-nivå, der det ene tilsvarer SOS100B og det andre ligner mer på SOS103 – vi vurderer å endre på SOS100A*)
4. semester, vår:
  - a. SOS101 Klassisk og moderne sosiologisk teori (15 stp.)
  - b. MET102 samfunnsvitenskapelig metode  
(*eller alternativt SOS101 10stp., to metodeemner på 10 stp. hver*)
5. semester, høst:
  - a. SAKDI101 Samfunnskunnskapsdidaktikk 1 (10 stp.)
6. semester, vår:

- a. Bacheloroppgave i sosiologi (10 stp.) ELLER valgemne som går om våren, f.eks. nytt emne om Utdanning, ungdom og ulikhet (10 stp.) (*vi foretrekker at studentene skriver BA oppgave i fag 1, men må bli enige med HF om dette*)

**Vedlegg 2: Utkast til nytt programkart SV – lektorprogram sosiologi, basert på modell D i rapport 2 fra prosjektgruppen for redesign**

1. semester, haust:
  - c. PEDA120 Skulen og lærarrolla (10 stp.) med integrert **praksis 10 dager**
  - d. SOS100B Innføring i sosiologi (10 stp.)
  - e. EXPHIL (10 stp.)
2. semester, vår:
  - f. SOS101 Klassisk og moderne sosiologisk teori (15 stp.)
  - g. MET102 Samfunnsvitenskapelig metode  
(*eller alternativt SOS101 10stp., to metodeemner på 10 stp. hver*)
3. semester, høst:
  - a. Emne i fag 2 (20 stp.)
  - b. SAKDI101 Samfunnskunnskapsdidaktikk 1 (10 stp.) med integrert **praksis 10 dager**
4. semester, vår:
  - a. Emner i fag 2 (30 stp.), **mulig å reise på utveksling**
5. semester, høst:
  - a. Langpraksis-tilpasset L-emne i sosiologi (10 stp.)
  - b. PEDA121 (10 stp.)
  - c. Fagdidaktikk fag II (10 stp.)
  - d. **LAPRA101 – langpraksis i 35 dager (emneansvaret hos Lektorsenteret)**
6. semester, vår:
  - a. SOS201-L (nytt L-emne) Sosiologisk forskning: teori og metode (10 stp.)
  - b. Et nytt L-valgemne om Utdanning, ungdom og ulikhet (10 stp.) (eller et annet valgemne som går om våren) (*NB: Vi vurderer å legge alle våre 100- og 200-emner om til 10-poengs emner, så det er ikke sikkert at vi må lage L-emner her*)
  - c. Bacheloroppgave fag 2 (10 stp.)
7. semester, høst:
  - a. SOS302 Sosiologiske teoritradisjoner (10 stp.)
  - b. SOS303 Metode – statistisk analyse (10 stp.)
  - c. SOS304 Metode – kvalitative tilnærminger (10 stp.)
8. semester, vår:
  - a. PEDA122 (10 stp.)
  - b. SAKDI301 Samfunnskunnskapsdidaktikk 2 (10 stp.)
  - c. SOS340 Prosjektutvikling (10 stp.)

**d. LAPRA102 – langpraksis 35 dager (emneansvaret hos Lektorsenteret)**

9. og 10. semester: SOS360 Masteroppgave (60 stp.)

**Løpet til de som tar sosiologi som fag 2:**

3. semester, høst:

- b. SOS100A (20 stp.) *(eller alternativt to 10-poengs emner på 100-nivå, der det ene tilsvarer SOS100B og det andre ligner mer på SOS103 – vi vurderer å endre på SOS100A)*

4. semester, vår:

- a. SOS101 Klassisk og moderne sosiologisk teori (15 stp.)
- b. MET102 samfunnsvitenskapelig metode  
*(eller alternativt SOS101 10stp., to metodeemner på 10 stp. hver)*

5. semester, høst:

- b. SAKDI101 Samfunnskunnskapsdidaktikk 1 (10 stp.)

6. semester, vår:

- b. Bacheloroppgave i sosiologi (10 stp.)

## VEDLEGG 5: HØRINGSSVAR FRÅ SV, SOSIOLOGISK INSTITUTT

Universitetet i Bergen

Referanse

2022/2420-CHLI

Dato

23.01.2023

### Høringssvar fra Sosiologisk institutt, til høring om redesign av lektorutdanningen

I rapport 2 (2022) fra prosjektgruppen for redesign av lektorutdanningen diskuteres fire ulike modeller for SV/HF (modell A, B, C og D). Under innspillsrunden høsten 2022 argumenterte vi for modell B. Det har dessverre vist seg at modell B og C ikke er gjennomførbare på grunn av altfor mange emnekollisjoner mellom fag 1 og fag 2. Dermed vil vi i det følgende kun drøfte modell A og D, som er de eneste realistiske modellene per i dag. Dette høringssvaret er blitt drøftet i arbeidsgruppen for redesign ved Sosiologisk institutt og har bred støtte i staben og i ledelsen.

**Vi støtter modell A** (fellesmodellen) av følgende grunner: Studentene vil her få en grundig innføring i fag 1 og fag 2 før de skal ut i langpraksis for første gang. Studieløpet i første/andre og tredje/fjerde semester vil være likt for begge fagene. Det er ingen kollisjoner mellom fag 1 og fag 2 i disse semestrene. Modellen innebærer også en bedre samordning med MN-fakultetet.

Når det gjelder EXPHIL i 5. semester ser vi for oss at det lages et felles EXPHIL-emne for lektorstudenter på tvers av SV, HF og MN. Dette vil styrke samholdet mellom dem og støtte opp om deres sosialisering inn i lektorprofesjonen. Innholdet/pensum i EXPHIL vil potensielt kunne tilpasses lærerstudentene med mål om økt relevans og motivasjon (f.eks med mer vektlegging av utdanningsfilosofi). Den viktigste grunnen til å legge EXPHIL i 5. semester er derimot at dette gir en samlet kostnadsbesparelse for UiB, ved at tilpasning av undervisning til lektorstudentenes langpraksis avgrenses til ett emne ved UiB. Dette innebærer en vesentlig besparelse av faglige så vel som administrative ressurser.

Vi forstår at denne modellen er kostnadskrevende for FOF. Vår tilslutning til Modell A forutsetter dermed at FOF blir kompensert fra UiB sentralt for tapte inntekter i overgangsperioden, samt for det langsiktige kompetansebehovet og utviklingsarbeidet som utløses. Å få på plass en bedre modell for lektorutdanningene er viktig for UiB som helhet, og det er da ikke urimelig at UiB sentralt påtar seg et økonomisk ansvar for de utgiftene i overgangsperioden. Alternativet til å konsentrere de påkrevde lektortilpasningene (til langpraksis i 5. semester) på ett emne og ett institutt (EXPHIL og FOF), hvor utgiftene lar seg spesifisere og kompensere, er å spre dette helt nødvendige tilpassingsarbeidet ut over til faglige og administrativt ansatte ved *alle* instituttene som driver lektorutdanning. Dette vil gi økte utgifter av en desentral art som er langt mer krevende å spesifisere og kompensere. Arbeidet med å lektortilpasse undervisning i 5. semester vil være mer omfattende med andre modeller, og det vil være spredt ut blant langt flere av UiBs ansatte. Dette burde være et



vektig argument gitt UiBs sentrale mål om smartere bruk av administrative ressurser, og mål om å sikre vitenskapelig ansatte mer sammenhengende tid til forskning.

Studentrepresentantene i de universitetsdemokratiske organer tilknyttet lektorutdanningen, har signalisert klar støtte til Modell A, både på grunn av argumentene nevnt ovenfor, og fordi de mener at studentene vil være mer modne for å ta EXPHIL litt seinere i løpet. Det å ha EXPHIL seinere i løpet er det vanlige ved andre universiteter som tilbyr integrerte lektorutdanninger.

Vi er skeptiske til å vedta modell D (tilpasset EXPHIL-modell) fordi den har flere ulemper: Studentene får en svakere innføring i fag 1 enn i fag 2, i og med at studieløpet i første/andre og tredje/fjerde semester ikke er likt for begge fagene.

I tillegg må det lages et langpraksis-tilpasset emne i 5. semester. Grunnen til å sette i gang redesign-prosessen var at vi skulle redusere slike kollisjoner og denne formen for emnetilpasning til langpraksis. Ved at alle fagmiljøene som tilbyr integrerte lektorprogrammer må lage slike emner hver for seg, er modellen mer kostnads- og ressurskrevende. På samme måte som FOF må kompenseres hvis en velger modell A, vil Modell D forutsette at fagmiljøene blir kompensert for de medfølgende ekstrakostnader.

Et alternativ som har vært nevnt (men ikke ordentlig utredet) i forbindelse med Modell D er at lektorprogrammene ved HF og SV (og eventuelt MN) går sammen og lager et interdisiplinært langpraksis-tilpasset emne til lektorstudentene i 5. semester. Da ville man fått den samme gode sosialiseringseffekten av å samle lektorstudentene på tvers av fag og fakulteter som i modell A med lektor-tilpasset EXPHIL i 5. semester. Innholdet i et slikt emne er derimot helt uavklart. Problemet er også at de «frie studiepoengene» per i dag brukes på fag 1. Vi ønsker ikke å gi fra oss ti studiepoeng i sosiologi til fordel for et slikt udefinert felleslektoremne. Lektorstudentene tar allerede lite (kanskje for lite) sosiologi.

Med andre ord; hvis de nødvendige langpraksis-tilpasningene i 5. semester (Modell D) skal løses gjennom opprettelsen av et fellesemne, er det noe annet enn studiepoeng i fag 1 som må ut av modellen. Det vil da være nærliggende å se til EXPHIL. Vi støtter prinsipielt EXPHIL som fag, men det er tross alt viktigere at studentene får en grundig innføring i sine fag, enn at de tar EXPHIL.

Begge modellene forutsetter ellers at vi endrer på hvilke sosiologi-emner lektorstudentene tar, og at vi endrer noe på emnestrukturen. Vedlagt finnes det to utkast som skisserer hvordan modellene muligens kan implementeres. Dette diskuterer vi fortsatt.

Vi vil også gjerne gå over til BA-oppgave i fag 1 istedenfor i fag 2 i 6. semester. Dette er noe vi må diskutere med fagmiljøene på HF når modellen er blitt besluttet.

### **Konklusjon:**

Vi vil til avslutningsvis påpeke det særegne ved at en bredt sammensatt *arbeidsgruppe* har lyktes i å komme frem til et enstemmig forslag (Modell A), som også har fått enstemmig støtte fra *programstyret* for lektorutdanningene ved UiB. Det nåværende tidspunkt representerer en unik anledning for UiB til å få samordnet og styrket alle sine lektorprogram.

Generelle prinsipper i enkelte miljøer ved ett fakultet (HF) om at EXPHIL bør ligge i førstesemester bør ikke være grunnlag vektig nok til å overkjøre de mange UiB-ansatte og

UiB-studenter som til daglig *erfarer* de koordineringsproblemer som lektorprogrammene innebærer. Andre norske universiteter, og sågar en rekke fakulteter ved UiB, har for lengst flyttet EXPHIL vekk fra førstesemester. Når de som kjenner hverdagen i lektorprogrammene etter årelange utredninger og drøftelser har klart å samle seg om en ny og bedre modell, bør de styrende organer ved UiB benytte anledningen til å spille på lag.

Vennlig hilsen

Kristoffer Chelsom Vogt  
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs  
administrasjonssjef

Vedlegg

1 Utkast til nytt programkart SV – lektorprogram sosiologi

## VEDLEGG 6: HØRINGSSVAR FRÅ FIL

**Fra:** FIL@uib.no <fil@uib.no>  
**Sendt:** onsdag 18. januar 2023 14:54  
**Til:** Ranveig Lote <Ranveig.Lote@uib.no>  
**Emne:** Sv: Høringsbrev redesign-prosessen i lektorutdanningen

Hei Ranveig!

Vi i FIL har etter møte og har gått igjennom høringsbrevet.

Etter litt diskusjon har vi som studentenes representanter kommet fram til at det er en klar fordel at alle studieretninger går for samme modell. Så studentene støtter MN-modellen og for HF/SV modell A, fellesmodellen. Vi mener det er en klar fordel at alle studenter er på samme modell og vil gi best muligheter for studentene. Det vil gi minst kollisjoner og rene profesjonssemester som har vært et **klart ønske fra studentene**. Vi ser ingen grunn til at noen skulle kunne velge noe annet og vi mener at studentenes beste skal være UiB sin første prioritet og derfor er det klart hvilken modell som burde velges.

Vi har ikke hatt noe oversikt over de forskjellige emnene, men støtter oss på rapport 2. Der det ikke kommer fram noe kollisjon problematikk, vi ser heller fordeler med fellesmodellen med muligheter for studenten til å kunne tilpasse semestrene mer selv.

Konsekvensene av:

Fellesmodellen er at elevene får mer frihet og mindre kollisjon mellom disiplinfag og profesjonsfag

Parallellmodellen er at elevene tidligere må velge fag 2, ellers følger modellen mange av de samme fordelene til fellesmodellen.

Ex.phil-modell med parallelløp vil medføre den kollisjonsproblematikken som studentene ønsker å unngå særlig i 5 semester.

Tilpasset ex.phil-modell vil ha den samme ulempen som modell C og er også sterkt uønsket av studentene.

Til å avslutte vil vi i FIL si at vi anbefaler å implementere prosjektgruppen sin anbefaling og håper at det ikke skal stå mellom en prinsipp sak og **studentenes beste**. For i våre øyne er det helt klart hva som er det beste alternativet!

Mvh

Fagutvalget for integrert lektorutdanning

**Sak 2/23      Regnskap 2022**

Notat fra lektorsenteret

*Orienteringssak*

## Notat

**Til: Styringsgruppen for lektorutdanningen**  
**Møte: 8. februar 2023**

ephorte: 23/207

---

### Bakgrunn

Frem til og med 2021 har styringsgruppen behandlet budsjett (og regnskap) for lektorutdanningen i juni hvert år. Her har man vedtatt budsjetttrammer for en del felles arrangement (fagfellesamling, lektorutdanningskonferanse og lektorsereferanse), støtte til fagutvalget (FIL), praksisutvalget, temaseminar og dekning av deler av lønn for leder av programrådet. Det har også vært avsatt en pott til generelle driftsmidler, som har vært brukt til reise- og møtevirksomhet i regi av styringsorganene. Noen av de nevnte formålene har vært dekket av tildelingen til delprosjektet Handlingsplan for lektorutdanningen under Studieavdelingens budsjettildeling, mens noen av formålene har vært budsjettet som et spleiselag mellom fakultetene (lektorutdanningskonferansen, avslutningsseremoni og temaseminar). I praksis har likevel temaseminar vært dekket av praksisbudsjettet, som har vært forvaltet av Det psykologiske fakultet frem til våren 2022.

Med opprettelsen av lektorsenteret har UiB samlet trådene i økonomien knyttet til lektorutdanningen, og styringsgruppen vedtok 15.12.22, sak 40/22, en samlet budsjettsak som omfattet kostnadene for driften av lektorsenteret og selve utdanningen, inklusive budsjett for praksis.

Budsjettet for lektorutdanningen for 2022 ble vedtatt i juni 2021 av styringsgruppen, i sak på sirkulasjon, [sak 28/21, Budsjett 2022](#). Regnskapet som legges frem her, gjelder for dette budsjettet.

## Regnskap 2022

Budsjetterte driftsmidler	735 000
Budsjetterte midler til fellesarrangement	520 000

Utgifter - drift	Budsjetterte	Faktiske
Fagfellesamling	30 000	14 380
Generelle driftskostnader	100 000	62 606
Fagseminarer i lektorutdanningen	80 000	71 107
Rekruttering	200 000	0
Fagutvalget for integrert lektorutdanning (FIL)	35 000	35 000
Praksisutvalget	40 000	0
30% av lønn til gjeldende Programrådsleder	250 000	260 000
<b>Totalt</b>	<b>735 000</b>	<b>443 093</b>

Utgifter - fellesarrangement	Budsjetterte	Faktiske
Lektorutdanningskonferanse	300 000	220 996
Avslutningsseremoni	70 000	79 905
Temaseminar <sup>[1]</sup>	150 000	0
<b>Totalt</b>	<b>520 000</b>	<b>300 901</b>

Resultat driftsmidler 2022	735 000	291 907
Resultat fellesarrangement 2022	520 000	219 099

<sup>[1]</sup> Siden temaseminar er en del av praksis dekkes det over praksisbudsjettet, dersom det er rom for det. Hvis ikke, finansieres temaseminarene av fakultetene, i henhold til oppgitt fordelingsnøkkel.

## Kommentar til budsjett/regnskap for 2022

Det ble det satt av totalt 735 000 kr til drift og 520 000 kr til fellesarrangement.

- Fagfellesamlingen fant sted 1.-2. november 2022. Fellesprogrammet ble gjennomført 1. november og utgiftene knytter seg til lunsj og middag for fagfellene og deltakere fra fakultetenes lektorprogram.
- Av *generelle driftskostnader* er 88% av kostnadene reiseutgifter (for senterleder, faglig praksiskoordinator og tidligere programrådsleder). Reisene er tatt i forbindelse med møter i UHR fagorgan og praksiskonferanse.
- Redesignprosessen var verken påbegynt eller lagt inn da budsjettet for 2022 ble behandlet (juni 2021). I regnskapet er kostnader knyttet til redesign ført under *Fagseminarer i lektorutdanningen* og står for nesten halvparten av utgiftene her (47%). Resterende kostnader er knyttet til forskningsdagen (49%) og planleggingsdag for PPU (4%).
- Kostnaden med 30 % kompensasjon for lønn for programrådsleder falt bort i juli 2022, ved nedleggelsen av programrådet. Nytt felles programstyre, som ble opprettet høsten 2022, ledes av faglig leder ved lektorsenteret. Budsjettpotten for et helt år er likevel brukt da Institutt for filosofi og fremmedspråk ikke fikk dekket lønnsutgiftene til programrådsleder høsten 2021 og disse ble utbetalt fra 2022-tildelingen.
- Det ble ikke gjennomført rekrutteringsprosjekt som medførte kostnader dette året.
- Praksisutvalget gjennomførte ikke seminarer/aktiviteter som har medført utgifter. Reiseutgifter for praksisutvalgets leder er ført under generelle driftskostnader.
- Pga. pandemien og restriksjoner måtte antall deltakere til lektorutdanningskonferansen nedjusteres. Dette forklarer det positive avviket.
- Lektorseremonien gikk over budsjett og begrunnes i generell prisvekst. Beløpet er vedtatt økt for 2023.
- Temaseminarene ble dekket innenfor rammene til praksisbudsjettet.

Regnskapet for 2022, for både drift og fellesarrangement, viser et positivt avvik på henholdsvis kr 291 907,- og kr 219 099,-. Dette henger først og fremst sammen med at lektorsenteret dette året har vært i en etableringsfase, og heller ikke vært fullt bemannet før helt mot slutten av året. Dermed har det vært utfordrende å klare å gjennomføre alle tiltak/aktiviteter som det var budsjettet for.

**Sak 3/23      Høring - NOU 2022: 13 Med videre betydning**

Notat fra lektorsenteret

*Orienteringssak*



## Notat

**Til: Styringsgruppen for lektorutdanningen**

**Møte: 8. februar 2023**

ephorte: 23/207

---

Dokumenter i saken:

- [NOU 2022: 13 - regjeringen.no](#)
- Lektorsenterets hørings svar, sak 22/16436 (vedlagt)

### Bakgrunn

Utvalget for etter- og videreutdanning i barnehage og skole ble nedsatt av Kunnskapsdepartementet (KD) og utredning ble levert til departementet 28.09.22.

Utredningen er sendt ut til sektoren på høring koordinert av Utdanningsdirektoratet, med frist for å sende hørings svar innen 28. februar 2023. Fakultetene og lektorsenteret har blitt invitert til å sende innspill til UiBs høringsprosess til en intern frist 1. februar.

Felles programstyre for lektorutdanningen fikk anledning til å gi innspill til saken i møte 8. desember 2022 og har i januar 2023 fått anledning til å gi innspill på høringsbrevet fra lektorsenteret på sirkulasjon, før innsending til den interne UiB-fristen 1. februar.

Lektorsenteret har i tillegg deltatt i drøftinger med UiB Videre i arbeidet med hørings svaret fra UiB.

NOU-en foreslår en rekke tiltak og endringer som berører både lektorsenterets oppgaver og lektorutdanningen som sådan. Det foreslås vesentlige endringer i tilskuddsordningene for lokal kompetanseutvikling i barnehage og skole (dekomp og kompetanseløftet), og en styrking av kompetansenettverkene i sektoren. Partnerskap som en samarbeidsform mellom UH og skolene/skoleeier får stor vekt, både i samarbeidet om kompetanseutvikling i skole og barnehage og i samarbeidet om lektor(lærer-)utdanningene.

UiB Videre koordinerer høringsprosessen internt ved UiB og utarbeider UiBs samlede hørings svar i samarbeid med faglig ledelse ved UiB.

**Vedlegg: Svar fra lektorsenteret: Høring - om helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole.**

Studieavdelingen

Referanse

Dato

2022/16436-VIGBE

01.02.2023

**Svar fra lektorsenteret: Høring - Om helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole**

Lektorsenteret takker for muligheten til å komme med innspill til UiBs høringssvar. NOU-en har vært drøftet i det felles programstyret, og det har vært mulighet for medlemmene i programstyret til å komme med innspill.

**Dagens etter- og videreutdanningssystem**

**Har dere synspunkter på og vurderinger av dagens etter- og videreutdanningssystem?**

Lektorsenterets utgangspunkt er at systemet for etter- og videreutdanning skal være systematisk, inkluderende og langsiktig. Systematisk etter- og videreutdanning vil i større grad bidra til å endre holdninger, undervisningspraksis og virke positivt inn på elevens læring enn kortvarige tiltak på mer eller mindre populære temaer. Lektorsenteret er videre opptatt av at etter- og videreutdanning ikke bare skal tilfredsstille kortsiktig nytte, men òg bidra til å fremme danning, kritisk tenkning, bærekraft, demokratisk deltakelse og medvirkning.

Lektorsenteret ser på partnerskapsbegrepet som sentralt. Samtidig erfarer lektorsenteret, slik det også påpekes i NOU-en, at en viktig utfordring ved de desentraliserte ordningene, er at skoler, skoleeier og universitet/høyskoler kan ha høyst ulik forståelse av partnerskapsbegrepet. Ulike forståelser, forventinger og interesser gjør det krevende å endre roller mot en mer reell og likeverdig partnerskapsrelasjon der partene i fellesskap utvikler og gjennomfører kompetansetiltak.

Det har også vært utfordrende å få til den nødvendige forutsigbarheten og langsiktigheten i planleggingen av desentraliserte ordninger. Dette gjelder både med tanke på volum og omfang av samarbeid, tilgang til midler og langsiktighet i partnerskapssamarbeidet. Forutsigbarhet er viktig for å planlegge og kunne engasjere ansatte i lærerutdanningene i arbeidet med tilskuddsordningene. Vitenskapelig ansatte har fulle arbeidsplaner som legges lang tid fremover, og vedtaket om tilskudd og studieår følger ikke hverandre. Det har derfor vært utfordrende å involvere bredt på institusjonen, noe som etter lektorsenterets syn er en forutsetning dersom hele lærerutdanningen skal dra nytte av de erfaringene som gjøres i ordningen, og dersom ordningen skal bygge kompetanse også i UH-sektoren.

Videre har finansieringsmodellen med ettårige bevilgninger over statsbudsjettet og ofte kortsiktige kompetanseplaner i kompetanseregionene gjort det vanskelig å planlegge. Det er derfor svært positivt at utvalget løfter sammenhengen mellom tilgang til midler og langsiktighet i planleggingen som en forutsetning for å kunne utvikle sterke partnerskap som jobber sammen over tid.

I tillegg til de desentraliserte støtteordningene, bør det på bakgrunn av faktorene som er nevnt ovenfor, også komme etter- og videreutdanningsmidler direkte til universiteter og høyskoler.

## **2. Kunnskapsgrunnlaget**

**Opplever dere at kunnskapsgrunnlaget om etter- og videreutdanningstiltak er dekkende for barnehage, grunnskole, videregående opplæring, kulturskole, opplæring særskilt organisert for voksne, og i fag- og yrkesopplæringen i både skole og bedrift?**

Det er behov for mer kunnskap om hvordan de ulike aktørene oppfatter etter- og videreutdanningstiltakene, og hva slags virkning tiltakene har. I tillegg til de økonomiske, instrumentelle og nytteorienterte virkningene, vil det også være viktig å få mer innsikt i hvordan tiltakene bidrar til å fremme kritisk tenkning, medvirkning, demokrati, dannelse og bærekraft.

## **3. Helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling**

**Støtter dere forslaget om et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling slik det framkommer i NOU-en?**

Lektorsenteret støtter prinsippene som presenteres for et helhetlig system, men har noen kommentarer knyttet til premissene for at et slikt system skal lykkes.

Den nye NOU-en løfter frem utviklingen av sterke kompetansenettverk og partnerskap mellom skoleeiere og universiteter/høyskoler som et viktig grep for å få til et mer helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i. Lektorsenteret er positiv til at meldingen viderefører og videreutvikler «partnerskap» som et nøkkelbegrep for kvalitetsutvikling, og slik vi kjenner det fra *Lærerutdanning 2025* og også forskriften for tilskuddsordningene for lokal kompetanseutvikling. Gode og langsiktige partnerskap kan være en «vinn-vinn»-situasjon for begge parter i dersom man klarer å legge til rette for at et slikt dobbelt formål realiseres: Det fører til kvalitetsutvikling i skoler og barnehage, og kan legges til rette for at utviklingsarbeidet i kompetanse- og karriereutviklingsarbeidet også kommer lærerutdanningene til gode.

For lektorutdanningen er det viktig at samarbeidet mellom UH-institusjon og kompetanseutvikling primært foregår mellom lokal UH-institusjon og praksisfeltet i egen region. Slik kan for eksempel universiteter og høyskoler bli del av et langvarig, nært og forpliktende samarbeid som også er med på å gi en bedre praksisopplæring som skolene igjen vil ha stor nytte av. En slik tenkning rundt partnerskap innebærer forpliktende regionale partnerskap, basert på de rollene institusjonene spiller i regionen: Universitet og høyskoler utdanner lærere til skoler og barnehager, bidrar til videreutdanning, og samtidig gir kommuner og fylkeskommune praksisplasser til disse institusjonene. En helhetlig kompetanseutvikling vil ha en viktig funksjon i en slik sammenheng, for å styrke alle.

Alternativet til et regionalt forpliktende samarbeid er et konkurranseutsatt "bestiller"- og "utøver"-system som ikke vil bidra til å fremme partnerskap.

#### **4. Rett til introduksjonsår for nytilsatte lærere**

##### **Støtter dere forslaget om rett til introduksjonsår for nytilsatte lærere?**

Ja.

Lektorsenteret ser det som positivt at det som tidligere har vært et tilbud om veiledning av nyutdannede, nå blir en rettighet for nyutdannede lærere.

Vi ser det derimot som negativt at utvalget ikke går inn for at det ikke skal være obligatorisk med formell veilederutdanning for de som veileder nyutdannede lærere. UiB har tilbudt veilederutdanning i flere år, og vil påpeke den ekstra verdien det gir at veiledere har formell utdanning. For å kunne gi flere lærere mulighet til å tas formell veilederkompetanse, vil det være ønskelig at dagens tilbud videreutvikles slik at det også kan gis flere og mindre moduler.

Det er videre positivt at veilederutdanning også kobles til og kan gjøres til en karrierevei for lærere.

#### **5. Nasjonalt system for karriereveier i barnehage og skole**

##### **Støtter dere forslaget om et nasjonalt system for karriereveier i barnehage og skole?**

Ja.

Lektorsenteret støtter at det utvikles nye karriereveier i barnehage og skole, og som har som mål å beholde lærerne i skolen. Vi støtter også utvalgets synliggjøring av hvordan man gjennom gode partnerskap kan utvikle gode sammenhenger mellom individuell kompetanseutvikling, og den mer kollektive kompetanseutviklingen som tilskuddsordningen har som intensjon. Lektorsenteret har god erfaring fra lærerspesialist-ordningen, og hvordan lærerspesialistene ofte har en viktig rolle også som pådrivere for skolenes utviklingsarbeid.

Å utvikle nye karriereveier for lærere med utgangspunkt i sterke og likeverdige partnerskap, vil også være med på å knytte skoler og universitet/høgskoler i en region tettere sammen.

#### **6. Like vilkår og muligheter for videreutdanning**

##### **Støtter dere forslaget om like vilkår og muligheter for videreutdanning?**

Ja.

Lektorsenteret støtter forslagene om like vilkår og muligheter for videreutdanning. UiB tilbyr lektorutdanning (8–13) og leser NOU-en særlig med tanke på hvilke behov lærere som underviser i videregående skole, har.

Vi merker oss at det har manglet kunnskap om hvilke behov og ønsker lærere med masterutdanning har til videre kompetanseutvikling, og synes det er viktig at mer systematiske funn fra Rambøll-undersøkelsen legges til grunn for de videre forslagene. Her vil vi særlig trekke frem funnet om at lærere i videregående opplæring forventer at spisskompetansen deres blir brukt i klasserommet mer enn i form av bestemte roller eller profesjoner i profesjonsfellesskapet.

Vi merker oss videre at NOU-en viser til at lektorer i videregående skole har vært en lite prioritert gruppe i KfK, og at den anerkjenner at også lærere i videregående opplæring trenger bedre og mer tilgjengelig videreutdanningstilbud for å følge utviklingen i undervisningsfagene, men også knyttet til

det som benevnes som «et mer sammensatt utfordringsbilde» i elevgruppen. NOU-ens beskrivelse av behov som lærere i videregående skole har for faglig oppdatering og spissing av kompetanse, er i tråd med lektorutdanningens erfaring fra samarbeid med praksisfeltet.

På det grunnlaget vil lektorsenteret stille seg positiv til forslaget i meldingen om å kunne utvikle flere moduler på for eksempel 15 studiepoeng, slik at også lektorer (dvs. med mastergrad) faglig kan oppdatere seg. UiB kan vise til flere slike tilbud som kan vise en retning for denne type faglig oppdatering, for eksempel et videreutdanningstilbud i å [undervise i kontroversielle temaer](#). Slike moduler kan også bidra til å styrke sammenhengen mellom forskning på campus og undervisning i klasserommet og være grunnlaget for mer forskningssamarbeid på tvers.

På det grunnlaget vil lektorsenteret stille seg positiv til forslaget i meldingen om å kunne utvikle flere moduler på for eksempel 15 studiepoeng, slik at også lektorer (dvs. med mastergrad) faglig kan oppdatere seg. UiB kan vise til flere slike tilbud som kan vise en retning for denne type faglig oppdatering, for eksempel et videreutdanningstilbud i å [undervise i kontroversielle temaer](#). Slike moduler kan også bidra til å styrke sammenhengen mellom forskning på campus og undervisning i klasserommet og være grunnlaget for mer forskningssamarbeid på tvers.

Det har vært en utfordring å få nok studenter til både å sette i gang og finansiere slike tilbud over lengre tid, ettersom skoleeiere har prioritert å bruke ressurser på lærere som mangler formell kompetanse i fag. At utvalget tar til orde for mer fleksible utdanninger i tråd med lærernes behov, og at det gis mer rom for lokale behov, er derfor positivt. Videre er det positivt at også videreutdanninger som tilbyr faglig fordypning og oppdatering, blir en del av en felles ordning, der lærere kan søke om frigjort tid for å gjennomføre dette. Dette vil bidra til likere tilbud og vilkår for videreutdanning også for lærere i videregående skole, og det vil åpne for å kunne utvikle flere relevante videreutdanningstilbud for universiteter og høyskoler.

Lektorsenteret vil her også kommentere at bruken av begrepet «modul» er noe uklar i NOU-en. I dag er det opp til det enkelte universitet hvor store modulene skal være innenfor et studietilbud: 5, 7,5, 10 eller 15 studiepoeng, og det fremstår derfor som unødvendig å tematisere 7,5-stp-kurs spesielt. Videre vil lektorsenteret understreke betydningen av at slike mindre moduler må kunne settes sammen til større fagenheter på for eksempel 60 studiepoeng som tilbys på masternivå. Det er viktig at det ikke åpnes opp for kortvarige og helt uavhengige kurs, men at tilbudene for eksempel kan knyttes til de nye karriereveiene, hvor det er krav om 60 studiepoeng fordypning.

## **7. En felles tilskuddsordning for barnehage- og skoleutvikling Støtter dere forslaget om én felles tilskuddsordning for barnehage- og skoleutvikling?**

UiB er involvert i tilskuddsordningene kompetanse for kvalitet, dekom (skole) og kompetanseløftet. Det er derfor vanskelig for oss å overskue konsekvensene av én tilskuddsordning som dekker kompetansebehov fra barnehage til videregående skole.

Lektorsenteret vil likevel trekke frem følgende som en forutsetning for at en fremtidig felles tilskuddsordning skal lykkes:

### God struktur på samarbeidet i partnerskapene:

NOU-en tar til orde for at kompetansenettverkene skal styrkes og gis en tydeligere rolle som arena for partnerskapene. Lektorsenteret anerkjenner at regionale kompetansenettverk kan utvikles til å bli gode arenaer for å utvikle partnerskapet. Samtidig erfarer også lektorsenteret at det er stor variasjon i hvordan de eksisterende kompetansenettverkene fungerer, både når det gjelder kompetanse, myndighet, struktur og representasjon. Det er avgjørende at kompetansenettverkene får tydeligere rolle og mandat for å sikre forutsigbarhet og likeverdighet dersom disse skal være den mest sentrale samarbeidsarenaen for partnerskapet mellom UH og skoleeier. Slik rolleavklaring må også knyttes til en eventuell koordinatorrolle.

Lektorsenteret mener samtidig at et samarbeidsforum fremdeles bør ha en viktig rolle i ordningen, både når det gjelder fordeling av midler og for å se til at intensjonene med ordningen følges. Det er viktig at Samarbeidsforum sikrer at kompetansebehovene i regionen ses i en helhet, og på den måten sikrer at ordningene bygger kompetanse og kapasitet i hele regionen.

### Finansiering:

Det er viktig at finansieringen er forutsigbar, og at det er en sammenheng mellom finansiering og ambisjoner for ordningen. En stabil og forutsigbar finansiering er nødvendig med tanke på å kunne bemanne ordningene med god og relevant kompetanse, noe som tar tid å bygge opp.

Vi støtter videre forslaget om en forholdsmessig fordeling av midler på fylkesnivå, og at midlene fordeles 50/50 mellom barnehage-/skoleeiere og universiteter/høgskoler. En slik forholdsmessig fordeling gir den nødvendige forutsigbarheten for institusjonene, og forebygger en uheldig konkurransesituasjon mellom institusjoner. En 50/50 fordeling av midlene mellom skole/skoleeier og universitet/høgskole understreker likeverdigheten av partnerskapet.

Lektorutdanningen støtter også forslaget om å innføre treårige kompetanseplaner og tilsagn om midler. Dette sikrer langsiktighet og dermed bedre rammer for å kunne planlegge og bemanne ordningene.

## **8. Andre forslag eller kommentarer**

Har dere andre forslag eller kommentarer?

Lektorsenteret har forståelse for at det fremmes forslag om at UH-institusjonenes institusjonelle ansvar i ordningen skal styrkes, og at det kommer inn som en del av tildelingsbrev. Samtidig er det viktig å påpeke at pålegg ovenfra i seg selv ikke er en motivator for å få fakulteter, institutter og fagmiljøer til å slutte opp om ordningen. Den viktigste faktoren for at UH-institusjonene skal prioritere deltakelse i ordningen, ligger i at ordningens doble formål anerkjennes som viktig av begge partnere i partnerskapet, og her er situasjonen i dag uavklart. Etter vårt syn haster det her med en avklaring.

Vi deler utvalgets oppfatning av at det ligger et stort potensial for kvalitetsutvikling av lærerutdanningene dersom man får til gode partnerskap. Incentiver for å motivere universiteter og høgskoler til å delta i ordningen, kunne vært mer utdypet i meldingen, og erfaringer fra de nåværende tilskuddsordningen burde i større grad også vært belyst i kunnskapsgrunnlaget.

For lektorutdanningen har det vært viktig at EVU-samarbeidet mellom UH-institusjon og kompetanseutvikling primært foregår mellom lokal UH-institusjon og praksisfeltet i egen region. Slik kan for eksempel lektorutdanningen bli del av et langvarig, nært og forpliktende samarbeid som også er med på å gi en bedre praksisopplæring for studenter, og som skolene igjen vil ha stor nytte av. Dette fordrer forpliktende regionale partnerskap, basert på forståelse av de rollene institusjonene spiller i regionen: Universiteter og høyskoler utdanner lærere til skoler og barnehager, bidrar til videreutdanning, og samtidig gir kommuner og fylkeskommune praksisplasser til disse institusjonene. Et helhetlig system for kompetanseutvikling kan ha en viktig funksjon i en slik sammenheng, for å styrke alle og også knytte institusjonene tettere sammen.

Det kan nok være forskjeller i kapasitet, kompetanse og måten universitet og høyskoler er rigget for å delta inn i denne type kompetanseordninger, noe meldingen også påpeker. Dette er imidlertid i seg selv en god grunn til å gi tid og rom for at alle høyskoler og universiteter skal ha mulighet til drive denne type utviklingsarbeid sammen med praksisfeltet. Partnerskapenes rolle som en viktig arena for kvalitetsutvikling av utdanning, avhenger av aktiv involvering og engasjement også fra universiteter og høyskoler som deler kommunenes interesser for å utviklingsarbeid.

Utredningen tar i liten grad opp problemstillingene som ovenfor er løftet opp, i sin diskusjon rundt partnerskap i sitt forslag om et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling.

Vennlig hilsen

Endre Brunstad

senterleder

Vigdis Berg

seniorrådgiver